

George Saunders, amb accent i sense

No m'agradaria gens ser un dels personatges de George Saunders. Tenen feines horribles, viuen amb famílies penoses en veïnats patètics. Si ho encaren amb resignació, no fan ni llàstima; si es rebel·len, en canvi, fan el ridícul. En cas que tinguin fantasia, encara és pitjor. No resulta exagerat sostenir que Saunders els fa *bullying*.

Mig any després del recull de contes *Deu de desembre*, Edicions de 1984 recupera *Pastoralia*, el llibre anterior, que té unes característiques semblants: retrata el costat més fosc de l'Amèrica actual amb una lucidesa dolorosa, sense ombra d'alternatives individuals ni socials. Saunders constata que vivim envoltats de porqueria i es dedica a retratar-la amb detall, de vegades amb un sentit de l'humor tan negre que et congela el somriure. En realitat, fa l'efecte que també fa *bullying* al lector, que no pot deixar de llegir mentre es va enfonsant a la butaca. Els contes curts són bons, però els llargs són meravelles de la coprofilia, ja que s'endinsen en els fems amb la determinació del nen que entra en un parc d'atraccions. En fi, que és brillant però et deixa la moral per terra. Si coneixeu algú que estigui deprimat, no li recomaneu els seus llibres.

El 2001, Edicions 62 va publicar *Pastoralia* (sense accent) en una traducció de Pep Julià amb col·laboració de Richard Cowper. Ara, Edicions de 1984 publica *Pastoralia* (amb accent) traduït per Yannick Garcia. Veus autoritzades sostenen que cal traduir els clàssics una vegada a cada generació, però fins ara no he sentit ningú que proposi traduir els contemporanis cada tretze anys. Us preguntareu: són molt diferents, aquestes traduccions? Doncs una mica. A la primera pàgina de Pep Julià, hi llegim: "Estic tan farta de menjar cabrit rostit que tinc ganes de xisclar." A la versió de Yannick Garcia, en canvi, hi diu: "Estic tan tipa de la cabra a l'ast que ara mateix em fotria a cridar."

En el conte que Julià tradueix com *La infelicitat del perruquer* hi podem llegir: "L'oncle

George Saunders
mostra amb lucidesa i també duresa l'Amèrica profunda i el femer que l'envolta
ARXIU

Edgar ja se'n podia anar a pastar fang." En canvi en el que Yannick Garcia tradueix com *La infelicitat del barber* hi podem llegir: "L'oncle Edgar se'n podia anar a cagar a la via." Un personatge de Pep Julià folla, mentre

que a la traducció de Yannick Garcia xina. I així successivament.

No puc deixar de preguntar-me quin conte escriuria George Saunders sobre aquestes variacions. *

GABINET DE CURIOSITATS ARTUR RAMON NAVARRO

No us penseu que encapçalo aquestes lletres amb el nom propi del davant xilè del Barça, la selecció del qual ha enviat *la roja* a casa i ha callat tanta fatxendaria de pàtria rànica.

No, la cosa té més alta volada. Em refereixo al nom del protagonista de la primera novel·la de Marguerite Yourcenar, *Alexis o el tractat del combat inútil*. Escrita el 1929 quan l'autora tenia vint-i-quatre anys, és una carta llarga on Alexis escriu a la seva dona, Mònica, explicant-li la seva vida i reconeixent la seva homosexualitat i la impossibilitat d'estimar-la, l'inútil combat que ha portat contra ell ma-

Alexis

teix. La confessió i la justificació de la vida d'Alexis, un músic, comprimida en la infantesa trista en una Viena decadent.

És una obra sense gènere: epístola, sí, però també assaig, conte, poema, un text que aguanta bé avui, vuitanta-cinc anys després. Aquest llibre de menys de setanta pàgines és una celebració de la vida, de la recerca de la

bellesa, del respecte per la diversitat. En temps conservadors i dogmàtics, extremadament populistes com els nostres, hauria de ser una obra de lectura obligatòria entre els nostres adolescents. Està plena de reflexions sàvies i precises, escrites amb una prosa polida com un clàssic.

De fet, és ja un clàssic contemporani. Com diu la Yourcenar, la literatura és la cendra de la vida, però a vegades penso que aquestes cendres l'omplen a manera de simulacre perfecte i val la pena refugiar-se en la bellesa en èpoques banals i buides, sinistres. La vida o el combat contra nosaltres mateixos, sí. *